

PANDÍON

Fäder

Sten
Andersson

2005:2 Årg. 21
tidskrift för fågelintresserade

Pandion

Årgång 21

Pandion utges av Frövi fågelklubb. Utkommer 3 ggr. årligen (april, augusti och december). Verksamhetsområde är Lindesbergs kommun.

Medlemsblad för Frövi fågelklubb

Ordf. Tommy Oscarsson,
Odonvägen 4, 711 33 LINDESBERG
Tel. 0581-12348
tommy.swarre@swipnet.se

Vice ordf. Mattias Rudenvall
Norevägen 23 c
711 32 LINDESBERG
Tel 0581-13004, 070/576 04 77

Sekr. Ulla Wallin,
Munkaboda 112 718 91 FRÖVI
Tel. 0581-33179
wallin.u@telia.com

Kassör. Bo Dahlström, Karlslund,
Ullersäter, 718 92 FRÖVI
Tel. 0581-32213

Övriga: Per Axelsson, Lennart Sandberg och Andreas Sandberg.

Försäljningsansvarig:
Mattias Rudenvall, Norevägen 23 c
711 32 Lindesberg
Tel 0581-13004
mattias.rudenvall@swipnet.se

Medlemskap i FFK erhålls genom att betala 75:- på pg. 484 16 67-1. Ungdomar 4-16 år 25:-. Familjemedlem 10:-.

Klubbmästare: Ambulerande enl. lista

Klubblokal: IOGT/NTO-lokalen i Blixterboda.

Fågelrapporter skickas till:
Mats Andersson, Hagabergsliden 4,
711 31 Lindesberg
Tel. 0581-16274
058116274@telia.com eller
Jan-Erik Malmstigen, Skomakargatan 6,
718 33 FRÖVI
Tel. 0581-30252
malmstigen@swipnet.se

Redaktion och distribution för Pandion: Lennart Sandberg,
Tallbacksgatan 3, 718 33 FRÖVI
Tel. 0581-31573
lennart.sandberg@post.utfors.se

Adressändringar anmäler du till:

Bo Dahlström, adress se ovan.

Frövi fågelklubb hemsida:

[http:// birds.nu/ffk.htm](http://birds.nu/ffk.htm)

Omslaget: Fjäder, Stina Andersson Lindesberg

Höst och nya tag

Så var hösten här igen och efter sommaren då det har varit lågsäsong vad gäller skådning så är det skönt att ta fram kikaren och börja jaga i fält igen. Själv har jag varit i Danmark under semestern och där lyckades jag se svarthuvad mås för första gången. Tyvärr så var den ju inte kryssbar på Sverigelistan men ändå en rolig obs. Vi bodde på Fyn och i småfågelväg så dominerade gransångare och gärdsmyg. Just gransångare är ju inte vi bortskämda med här i Bergslagen. Vi har dem ju bara under flytten på vår och höst. Den sjöng lite annorlunda mot den vi brukar höra, jag skulle tro att det är den sydliga rasen *collybita* som de har i Danmark. Vår gransångare är av rasen *abietinus*.

Under våren har det tillverkats en ny plattform vid Sörbysjön. Den gamla var ruten och rent livsfarlig att stå på. Det var Jerry, Johan och Per Andersson som stod för snickeriet och även röjning runt plattformen. Resultatet blev mycket bra. Ett stort tack till er.

Den 8:e Maj var vi i klubben med på fågelskådningens dag, som arrangeras över hela Sverige, för första gången. Per Axelsson och jag hade ordnat fika och fått reklam och fågeltidningar från både Club 300 och SOF. Vi var också och hämtade vykort och en del Pandion och annan reklam för klubben vid klubblokalen i Blixterboda. Vi affischerade och satte ut annons i tidningen. Vår förhoppning var att vi skulle kunna

få ett tiotal besökare i varje fall. Det kom 42(!) personer under dagen vilket var otroligt roligt. Vi svarade på frågor om fåglar och en hel del om kikare och utrustning. Det finns tydligen ett stort fågelintresse hos allmänheten trots att man sällan stöter på några skådare i fält här i Lindesberg. Detta gav mersmak så vi kommer att köra nästa år också och vi får hoppas att det kommer lika många då.

Klubbens höstprogram är späckat med bland annat Birdwatch i oktober och så kör fågelbordstävlingen igång den första november som vanligt. Utflykter och månadsmöten blir det också. Bl a så kommer Lasse Eriksson från Örebro hit i November och visar bilder från en resa till Nya Zeeland. Så det är bara att kolla programmet längst bak i Pandion och hänga med.

Vi ses Tommy

Heldagsbevakningen i Lindesbergs kommun 1 maj 2005

Jan-Erik Malmstigen

För 26:e året i rad genomfördes den 1:a maj i år den traditionella heldagsbevakningen i kommunen. Fem lokaler var som traditionen bjuder bemannade från kl. 05.00 på morgonen, dock med ett undantag, nämligen Västvalla som i år inte kunde bemannas. Antalet iakttagna arter blev på de flesta lokaler ungefär i nivå med de senaste åren. Flest arter, 67, noterades från Österhammarssjön.

Inga för heldagsobsen nya arter kunde registreras. Totalsiffran sedan starten ligger därmed kvar på 155 arter.

Totalt noterades under dagen 95 arter vilket till exempel kan jämföras med de 100 arter som iaktogs förra året. Bland de arter som saknades under dagen kan nämnas sädgås och trädkrypare.

Tabell. Bemannade lokaler 2005

Lokal	Antal		Tot arter	Mv	Tot år
	arter	Nya arter			
Hagaberg,Frövi	61	-	131	59	26
Österhammarssjön	67	-	118	59	23
Sjömosjön	56	-	108	57	20
Näset,St Lindessjön	52	-	97	46	18
Storå /Råsvalen	57	-	111	63	11
Västvalla	-	-	-	54	11
Summa	95		155		

Tyvärr började dagen med täta morgondimmar som inte lättade förrän framåt kl 9 (Hagaberg och Sjömosjön). Bäst klarade sig Storåbadet där dimmorna försvann runt kl. 07. Storåbadet var också den lokal som hade de lite ovanligare arterna, som sjöorre, småskrake och strandskata. Mycket lite vadare sågs på de olika lokalerna, undantag flokken med ljunpipare vid Sjömosjön.

Mycket svaga vindar under dagen, ökande molnighet på em. Morgonen +1 grad, em + 16 grader.

Observationer:

Smålom iaktogs som vanligt vid Storåbadet, 12 ex.

Bland änderna kan nämnas vid Storåbadet 1 par *sjöorrar* samt sju småskrakar. Här även två *storskarvar*.

Rovfåglar

Vid Österhammarssjön och Sjömosjön 1 hona *blå kärrhök*. Vid Sjömosjön dessutom *tornfalk* och *lärkfalk*.

Vadare

Vadarna uteblev nästan helt denna dag. De intressantaste obsarna blev;

Vid Storåbadet en *strandskata* samt Sjömosjön ca 120 *ljunpipare*. På morgonen spelade *vattenrall* vid Hagaberg.

Måsfåglar

Från Näset rapporteras endast 5 (!) *skratmåsar*, en spillra från den tidigare stora skratmåskolonin som häckade här.

Tättingar

Hussvala på flera lokaler, *buskskvätta* och *gulärta* vid Österhammarssjön, sj. *grönsångare* från Hagaberg samt vid Näset konstaterad häckning av *mindre hackspett*.

Hagaberg (05.00-18.00)

Jan-Erik Malmstigen, Bosse & Eva Dahlström, Jerry Andersson, Andreas & Lennart Sandberg.

Österhammarssjön (05.00-18.00)

Sven Larsson, Mattias Rudenvall, Tommy Oscarsson, Per Axelsson, Jan-Erik Malmstigen.

Sjömosjön (05.00 - 15.00)

Johan Andersson, Pär Andersson, Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin.

Näset/St Lindessjön (05.00-12.00)

Per-Martin Ramberg.

Storåbadet (05.00-12.00)

Mats Andersson, Stina Andersson, Sanna Lidner.

Ett stort tack till samtliga deltagare!

2005 blev rekordår för vaktel i kommunen.

Jan-Erik Malmstigen

Totalt 20 fynd har hittills i år registrerats i kommunen vilket kan jämföras med de åtta fynd som är tidigare högsta notering (1993 och 2002). Vaktel har uppträtt årligen sedan 1988, totalt finns därefter 70 fynd och medelantalet fynd per år ligger runt fyra. Årets 20 fynd måste därför betraktas som högst anmärkningsvärt. År 2003 var till exempel antalet fynd två.

De första vaktlarna hördes den 28 maj i samband med klubbens dygnsinventering. Ett ex hördes utmed riksvägen vid Hägernäs, Ramsbergs sn samt vid Näset, Finnåkerssjön. Därefter dröjde det fram till den 14 juni då inte mindre än fem vaktlar hördes i samband med en nattlyssnarrunda, två från Mon, Finnåkerssjön samt tre runt Sällinge. Dagarna fram till och med den 19 juni kunde

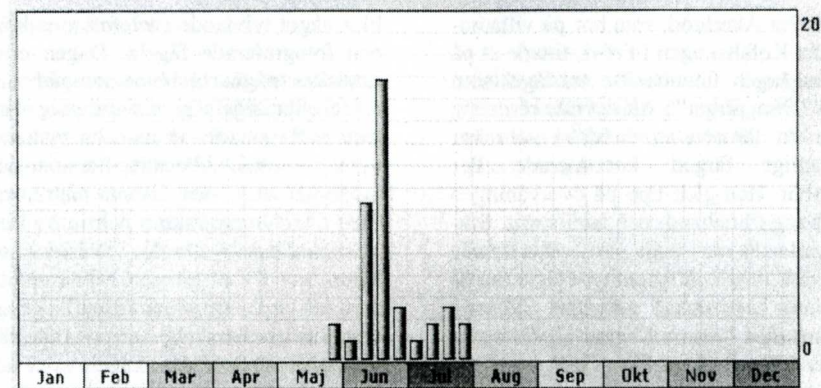
sedan ytterligare tretton vaktlar registreras från tio nya lokaler. Flera av vaktlarna var tysta påföljande kväll varför man får förmoda att de flesta vaktlarna var tillfälliga på lokalen. Vid Mon har dock vaktel hörts fram till den 30 juli, den 13 juli sågs till och med en fågel flyga utmed vägen. Det senaste fyndet som gjorts i kommunen är från den 26 augusti 2000 så än finns möjlighet till ytterligare fynd i år (skrivs 30 juli).

Nedan följer en tabell med samtliga lokaler listade. Samtliga fynd finns publicerade på Svalan där den intresserade även kan se vem som är rapportör. På Svalan finns även möjlighet att ta fram såväl karta som histogram över fynden (se fig.).

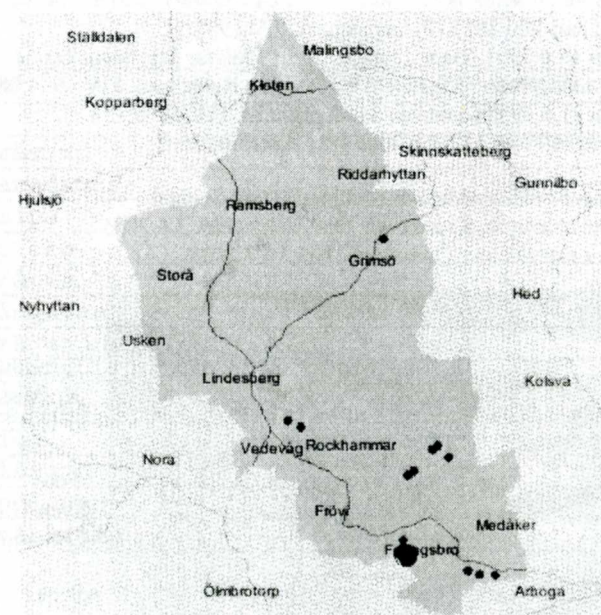
Lokal	Antal vaktlar	Tidsmässig fördelning
1. Hägernäs	1	28.5
2. Näset, Finnåkerssjön	2	28.5 – 24.6
3. Mon, Finnåkerssjön	2	14.6 – 30.7
4. Sällinge	3	15.6
5. Ångsgården, Lindes sn	1	15.6
6. V Bor, Lindes sn	1	15.6
7. Nederby	2	16.6
8. Västvalla	1	17.6 – 25.6
9. Rynninge	2	17.6 – 22.7
10. Fänninge	2	17.6 – 20.6
11. Fyrby	1	19.6 – 20.6
12. Dysjön	2	19.6
Totalt	20	

Från rapprotsystemet Svalan.

Fynd av vaktel under 2005 i Lindesbergs kommun fördelade veckovis

Fyndens geografiska fördelning.

Turturduva i Frövi 11-12/6 2005

Lennart Sandberg

När Per Åkerlund, som bor på villaområdet Kofallskogen i Frövi, tittade ut på grusgången fick han se en fågel som var "fasanfärgad". Att det inte rörde sig om en fasan utan en duva som var ovanligt färgad konstaterade Per snabbt. Han gick upp på övervåningen och tog fram hand- och tubkikarna. Studerade duvan noga och antecknade storlek, färg och teckning. Fläckarna på halsen blev också noterade. Tillsammans med hustrun Ragnvi blev det studier i fågelboken. Den fågel som bäst stämde med de karaktärer som noterats var turturduva. Erik Plur Janson kontaktades via telefon. Enligt Per så lät

Fyndet var det femte i Lindesbergs kommun. Nedan ser du vilka observationer som gjorts i kommunen.

1 ex Morskoga maj-juni 1984 (P Angelstam). FiV 1985:91
 1 rop Hultasjön 15.6 1991 (Hans Ljungkvist gm Gunnar Ericsson). Opubl
 1 ex mellan Rynninge och Ringaby 14.6 1993 (Bo Runesson). FiV 1994:88
 1 ex Albäckån 21.5 1995 (Andreas Sandberg mfl). FiV 1996:134
 1 ex Kofallskogen/Frövi 11-12.6 2005 (Per Åkerlund mfl)

Fynd av turturduva i närområdet i år är följande (från Svalan)
 Turturduva 1 ex Norrbyås, Kvismaren, Örebro k:n, Nr 3.6 2005
 Turturduva 1 ex rast Örebro, Örebro k:n, Nr 10.7 2005

Turturduva
 Kofallskogen Frö-
 vi 11-12 juni 2005.

Foto
 Sven-Olof
 Eriksson.

Andfågelinventering 2005

Lennart Sandberg

Andfågelinventeringen är inte så ambitiös som namnet gör gällande. Den är snarare en aktivitet för att få ut medlemmarna i fält. Inventeringen utförs runt den 20 april och ligger lite tidigt i tid på året för att fånga upp de fåglar som häckar i sjöarna. Men tiden är vald för att inte krocka med 1 maj bevakningen samt för att det skall finnas en chans att se fågel som fortfarande sträcker norrut. Det blir ju mer spännande då den chansen finns. Det bör påpekas att första årets inventering utfördes andra veckan i maj. I år inföll inventeringen den 16-17 april vilket var tidigt med tanke på att våren var sen. Detta visade sig i resultatet genom att en hel del sträckande och rastande fågel

registrerades. Rastande fågel sågs främst i Sörbysjön där drygt 250 sädgäss och i Östhammarsjön där 114 sädgäss noterades.

De sjöar som bevakas är Björkasjön, Borsån Vedevåg, Dammen Gammelbo, Finnåkersjön, Gransjön, Hultasjön, Hökasjön, Köttsjön, Lindesjön, Norrmogen, Oppäsen, Råsvalen, Sjömosjön, Sällingesjön, Sörbysjön, Väringen (Blåsåsen och Hagaberg), Österhammarsjön. Alltså totalt 18 sjöar.

Vilken fågel är då vanligast förekommande i sjöarna som inventeras? Tabellen nedan visar hur många sjöar arten fanns i vid minst tre av de fem åren.

Art	FÖREKOMST ANTAL SJÖAR
Gräsand	13
Kanadagås	12
Knipa	11
Kricka	9
Grågås	6
Sångsvan	5
Skäggdopping	5
Storskrake	4
Sothöna	3
Vigg	2
Bläsand	2
Knölsvan	1
Småskrake	1

Tabellen visar hur många sjöar arten fanns i minst tre av fem år.

Vi tar en närmare titt på några arter. Vi börjar med gässen. Grågässen har ju varit på frammarsch de sista 10 åren. Som framgår av tabellerna nedan så har grågässen etablerat sig i området kring Finnåker/Österhammar och Morskoga.

Kanadagås

	Värigen	Kötsjön	Bohrsån, Vedevåg	Hökasjön	Morskoga- sjön	Sällinge- sjön	Finåkers- sjön	Sjömosjön	Råsvalen	Österhammar- sjön
2001	5		19	14	30	18	4	19	11	4
2002	8	1	10	4	25	23	4	1		
2003	7	2	4	15	20	28	4		12	2
2004		1	22				1			4
2005	11	10	8	10	13	14	1	2	6	7

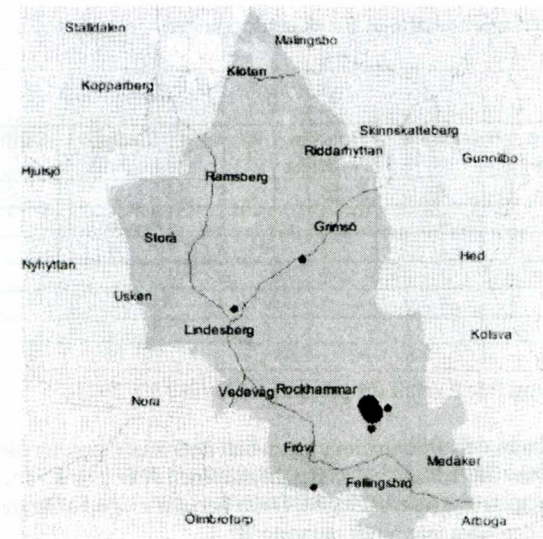
Grågås

	Värigen	Kötsjön	Bohrsån, Vedevåg	Hökasjön	Morskoga- sjön	Sällinge- sjön	Finåkers- sjön	Sjömosjön	Råsvalen	Österhammar- sjön
2001	3				13		3			5
2002	5				5	2	5			
2003	2				5	6	18	5		15
2004			2		10					4
2005		8			6	7	8	4		2

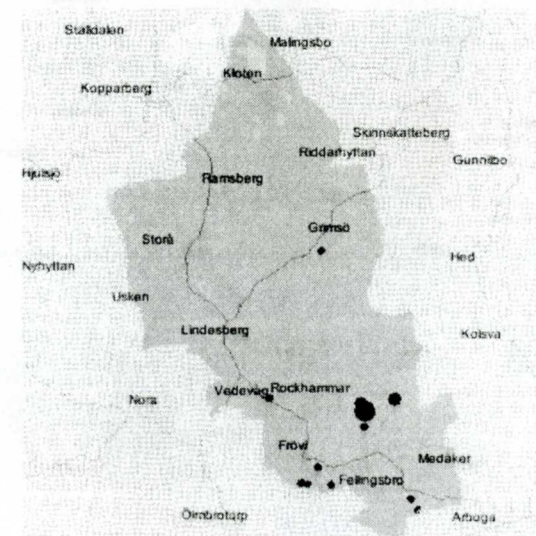
Andinventeringen sker ju i slutet på april och det kan ju vara så att det är många flyttande gäss som registreras. Så vi gör en sökning på Svalan för sommartid, 15 maj till 15 august. Vi gör sökningen för innevarande år (2005).

Som framgår av nedanstående kartor så verkar det vara så att det snarast är flyttande kanadagäss som fångas in i inventeringen och att grå- och kanadagässen har ganska identisk utbredning i kommun.

Kanadagåsrapporter från Svalan under tiden 15 maj – 15 aug 2005

Grågåsrapporter från Svalan under tiden 15 maj – 15 aug 2005

Nästa fågel som vi tar en titt på är skäggdopping.

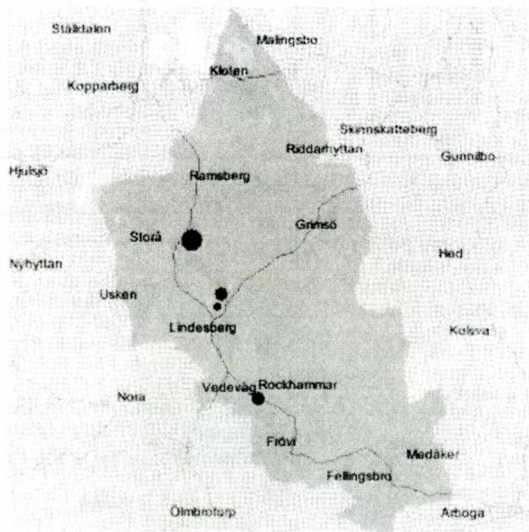
Så här ser inventeringsresultatet ut för skäggdoppingen

	Hagaberg, Väringen	Björkasjön	Bohrsån, Vedeväg	Råsvalen	Lindesjön	Sällingesjön	Finnåkerssjön
2001	3	5	3	9	2	2	
2002	7	2	2		2		
2003	8	2	2	3	4		
2004	6		2	3			2
2005	9	4	2	4		3	

Vi gör en utsökning från Svalan för perioden 15/5 till 15/8 2005.

Här kan vi konstatera dels från inventeringen och dels från rapporterade sommarfynd att skäggdoppingens utbredning väl sammanfaller med Arbogaåns vattensystem. Det finns inget fynd registrerat från Väringen. Detta betyder inte att skäggdoppingen inte finns där utan att den bara inte blivit rapporterad.

Skäggdoppingrapporter från Svalan under tiden 15 maj – 15 aug 2005

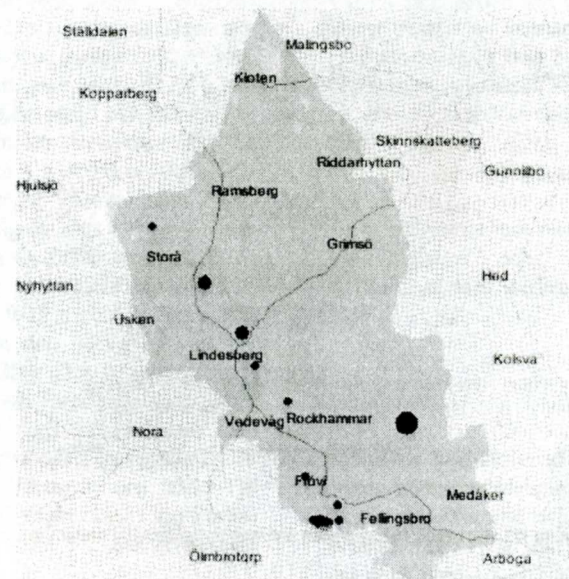
Nästa fågel att ta en titt på är Storskrake.

Resultatet från inventeringen

	Hagaberg, Väringen	Björkasjön	Normogen	Sjömosjön	Råsvalen	Österhammar-sjön	Sällingesjön	Hökasjön	Finnåkerssjön	Lindesjön
2001		2		5	6					
2002	3	2		4			6	2		
2003		3	7		5	3	9		6	
2004	10				3					1
2005	6	4	10	2	2	18				

När vi tittar på tabellen så får man intrycket att en hel del icke häckande samt flyttande fåglar fångas in i inventeringen. Vi söker därför även här på Svalan efter sommarfynd. Utsökningen visar en ganska god överensstämmelse med inventeringen, även om antalet fåglar är lite lägre.

Storskrakerapporter från Svalan under tiden 15 maj – 15 aug 2005

Turkduve-paret i Fellingsbro sågs även i början av juni och den 11:e hittades kommunens femte *turturduva* i Kofallskogen/Frövi och sågs även dagen efter! En *flodsångare* sjöng vid Hjältmyra/Frövifors första veckan och *trastsångare* hördes en vecka vid Albäcksån och kanske samma ex vid Angaboviken, Råsvälen strax efter. Först veckan konstaterades häckning av *svart rödstjärt* vid Frövifors, och ett flertal hanar och honor har setts inne på området. En *silltrut* rastade vid Måle-tippen den 17:e och en *busksångare* hördes vid Skogsmossen, Käglan den 19:e.

Vidare med nattfågel: *vaktel*: Finnåkerssjön (2 ex), Sällingsjön (3 ex), Ängsgården, V. Bohr, Nederby, Rynninge, Fänninge (2 ex), Dysjöområdet (2 ex), Fyrby och Västvalla. *Kornknarr*: Albäcksån, Blixterboda, Vesslingsby (3 ex), V. Bohr, Resta, Ramsberg
Flodsångare: 1 sj NV Fellingsbro K:a 17:e, 19:e samt 25:e.

Ringmärkning. Återfynd Grönfink i Frövi.

Den 14 juli i år hittade Maria Lindblad på Groggatan i Frövi en ringmärkt död grönfink som flugit in i verandans glasruta. Ringen skickades in till Ringmärkningscentralen i Stockholm och svaret har nu kommit. Fågeln som var en hanne var ringmärkt vid reningsverket Hagaberg den 28 augusti 2003. (Jan-Erik Malmstigen).

Juli

Skönt sommarväder runt 20 grader, inledde månaden, och med undantag för några värmeåskväder fortsatte det soliga vädret. I mitten av juli nåddes nästan 30 grader men sedan belv det svalare och en del regn drog också in. Sista veckan blev det något stabilare och varmare väder.

Flodsångaren vid Fell K:a hördes även den 2:a och samma dag hittades en *lundsångare* i Guldsmedshyttan!! Elfte fyndet i kommunen! Enstaka *vaktlar* och *kornknarrar* fortsatte spela under första hälften av månaden. Ett par *vit-kindade gäss* med en unge sågs på Stor.Väringen den 11:e och den 13:e räknades 137 *grågäss* vid Mon, Finnåkerssjön. En *kungsfiskare* sågs vid Sköldberga, Österhammarssjön den 15:e och vid samma lokal sågs en gammal *havsörn* den 24:e.

Observationerna är hämtade från Frövi Fågelklubbs hemsida, adressen finns på omslagets insida.

European birdwatchday 2005

Helgen 1-2 oktober äger birdwatch rum och vi är med som vanligt.

Ett stort antal lokaler kommer att vara bemannade under lördagen.

De som vill vara med och räkna eller besöka någon lokal under Dagen, erfaren eller nybörjarskådare, kan kontakta mig för mer info.

Tel 0581-123 48, el tommy.swarre@swipnet.se

Alla är välkomna. Väl mött!

/Tommy

Fågelbordstävling vintern 2005-2006

Så var det åter dags för fågelbordstävlingen. Vi startar den 1/11 och håller på till den 31/1.

Alla är välkomna att delta, erfaren som oerfaren fågelmatare. Om du så räknar från din balkong eller vid din sommarstuga eller villatomt kan du delta.

Det enda som krävs är att du skriver upp de antal arter som du sett äta vid din fågelmatning och summerar artantalet vid januariis utgång.

Skicka sedan resultatet till mig.

tommy.swarre@swipnet.se el ring 0581-123 48.

Ett fint pris kommer att delas ut till vinnaren.

Tommy Oscarsson

